

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

Кафедра Менеджменту

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
КОМПЛЕКСНА ПРАКТИКА З ФАХУ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Гарант освітньої програми д.е.н., професор Колосов Андрій Миколайович

1. Назва освітнього компонента.	Комплексна практика з фаху
2. Рік (роки) навчання.	4
3. Семестр / семестри.	7
4. Кількість кредитів ECTS.	6
5. Відомості про викладача (викладачів).	<p>Колосов Андрій Миколайович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту, e-mail: tn.kolosov@gmail.com</p> <p>Зайцева Людмила Олексіївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту e-mail: mila280176@ukr.net</p> <p>Снітко Єлизавета Олександрівна – кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту, завідувачка кафедри менеджменту e-mail: esnitko@gmail.com</p> <p>Шильнікова Зоя Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, e-mail: a_shilnikov@ukr.net</p> <p>Рубежанська Вікторія Олегівна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту, rubezhiik@gmail.com</p>
6. Мета вивчення освітнього компонента (в термінах результату навчання й компетентностей).	<p>Головною метою практики є поглиблення та закріплення здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня теоретичних знань, набуття необхідних практичних навичок і досвіду роботи в галузі управлінської, планово-економічної, маркетингової діяльності, опанування організаційно-технологічними процесами, що відбуваються на підприємствах і в організаціях, а також набуття професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретних ситуацій, що виникають на підприємствах і в організаціях у сучасних умовах.</p> <p>Відповідно до розробленої концепції проведення практики вона буде здійснюватися у функціональних підрозділах об'єкта практики.</p> <p>Завдання управлінської (комплексної з фаху) практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомитися із функціональними обов'язками службових осіб за професійною діяльністю, їх функціями, правами та обов'язками у відповідних підприємствах (організаціях); - здобути професійні навички на посадах відповідно до фахового спрямування та освітнього рівня; - ознайомитися з технологіями виконання основних організаційно-технологічних процесів, які здійснюються на підприємстві (організації) певного типу та організаційно-правової форми господарювання. - навчитися самостійно вирішувати типові завдання з певних видів діяльності, відповідно до посад, на яких може працювати випускник закладу вищої спеціальності «Менеджмент» першого освітнього рівня;

	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно навчитися здійснювати пошук потрібної інформації про стан роботи підприємства (організації), аналізувати її, виявляти основні фактори, що обумовлюють фактичний стан діяльності підприємства (організації); - розкривати основні тенденції розвитку підприємства (організації, пояснювати їх, пропонувати науково обґрунтовані висновки та пропозиції щодо підвищення ефективності системи управління. <p>Знати: специфіку господарсько-фінансової діяльності об'єкта практики, його організаційну структуру, стан управління, діяльність підприємства (організації) загалом та окремих структурних підрозділів – відповідно до організаційної структури об'єкта практики (наприклад: відділ персоналу, відділ маркетингу, планово-фінансовий відділ, організаційний відділ, бухгалтерія).</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - надати характеристику підприємства (організації) (форма власності, статус підприємства за розміром; організаційно-правова форма; установчі документи (статут та ін.); ліцензія на право здійснення даного виду діяльності; організаційна структура підприємства, включаючи структуру підрозділів; матеріально-технічна база підприємства; кадрове забезпечення підприємства; - надати характеристику організації роботи підприємства (організації); - охарактеризувати діяльність відділу персоналу; - охарактеризувати діяльність відділу маркетингу; - охарактеризувати діяльність планово-фінансового відділу; - надати характеристику діяльності планово-економічного відділу; - охарактеризувати діяльність організаційного відділу; - надати характеристику діяльності відділу бухгалтерії; - провести аналіз управлінської діяльності підприємства (організації); - розробити пропозиції щодо удосконалення управлінської діяльності підприємства (організації).
<p>7. Методи навчання</p>	<p>Традиційні (опрацювання нормативно-правових актів, репродуктивні, заповнення первинних документів, релакційні). Наочні (візуально-відтворювальні, проблемно-презентаційні). Практичні (самостійна робота за конкретними завданнями викладача та керівника практики від підприємства, самостійні спостереження, узагальнення власного життєвого досвіду). Логічно-розвивальні (проблемні, частково-пошукові). Проектні (аналітичні статистичні дослідження, дослідницько-пошукові, розрахунково-графічні та схематично-графічні, моделювання). Інтерактивні (коучинг, порт-фоліо). Комунікативно-стимулюючі (співбесіди за професійним спрямуванням з керівником практики від підприємства та іншими співробітниками підприємства, бізнес-тренінги). Інтегративні.</p>
<p>8. Навчальний освітній компонент забезпечує формування ряду загальних та</p>	<p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p>

<p>спеціальних компетентностей</p>	<p>ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p> <p>СК16. Здатність використовувати методики обробки первинної інформації з метою обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>СК17. Здатність до побудови кадрової стратегії підприємства та організації роботи персоналу на основі сучасних методів наукової організації праці, організаційної культури та соціальної відповідальності.</p>
<p>9. Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p> <p>ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>ПРН14. . Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідальне та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p> <p>ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>ПРН18. Приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням всієї наявної інформації щодо їх наслідків.</p> <p>ПРН19. Демонструвати навички використання сучасних методів розробки кадрової стратегії.</p>

10. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента)	Освітня компонента базується на системі знань, які здобувачі вищої освіти вже отримали на базовій підготовці ЗВО 7-го семестру з ОК загального і вибіркового блоків і ОК «Навчальна практика «Вступ до фаху», «Економічна практика».
11. Зміст освітнього компонента	Дивись табл.1.
12. Список рекомендованої навчальної літератури	Див. п.20.
13. Методи контролю засвоєння матеріалів освітнього компоненту здобувачами вищої освіти	Поточний контроль за ходом проходження практики та виконанням завдань, написанням звіту з практики. Підсумковий контроль - захист звіту.
14. Форми та методи оцінювання	<p>Базовою передумовою загального оцінювання є дотримання здобувачами правил академічної доброчесності (Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»</p> <p>50% підсумкової оцінки складає оцінювання змістовної частини. 50% підсумкової оцінки складає оцінювання рівня безпосереднього прилюдного захисту звітів.</p> <p>Оцінювання (захист звітів) може здійснюватися як в онлайн, так і в офлайн вигляді, що не впливає на загальну оцінку.</p> <p>Критерії оцінювання змістовної частини Звіту: 50% складає оцінка повноти і глибини розкриття теоретичних питань, які є предметом розгляду. 30% складає оцінка рівня виконання розрахунково-аналітичної складової Звіту. 20% складає оцінка дотримання правил оформлення Звіту.</p> <p>Критерії оцінювання рівня захисту Звіту: 50% складає оцінювання доказової бази самостійного і творчого виконання Звіту. 30% складає оцінювання переконливості наведених у Звіті матеріалів, фактів тощо. 20% складає оцінювання комунікативних навичок і вмінь викладання матеріалу Звіту, наполегливості у доведенні власного погляду тощо.</p>
15. Шкала оцінювання	За діючим у закладі вищої освіти шкалою (Табл 2).
16. Технічні вимоги до комп'ютерного та іншого технічного обладнання, яке забезпечує навчальний процес:	Обладнання та програмне забезпечення бази практики. Для написання звіту можуть використовуватися комп'ютери без особливих вимог з програмним забезпеченням Ms Office, ОС Windows.
17. Організація проведення практики	<p>Організація проведення комплексної практики з фаху здійснюється відповідно до Положення про організацію та проведення практики студентів У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка зі змінами від 29.05.2020 р.</p> <p>Базою комплексної практики з фаху можуть бути суб'єкти господарювання різних організаційно-правових форм.</p>

	<p>Загальне навчально-методичне керівництво виконання програми практики здійснює кафедра менеджменту. Практикою здобувачів вищої освіти керують: від університету — викладачі кафедр, призначені наказом ректора; від підприємства – директор або його заступник, керівники провідних відділі та підрозділів.</p> <p>Керівник практики від університету зобов'язаний: здійснювати контроль за готовністю баз практики до прийняття здобувачів вищої освіти; спільно з завідувачем кафедри та відділом практики університету узгоджувати кандидатури керівників практики від підприємства; спільно з керівником практики від підприємства визначати робочі місця для практикантів; проводити організаційно-методичної консультації для здобувачів вищої освіти, в ході яких роз'яснювати мету, завдання, програму, зміст і календарний графік проходження практики, перелік і порядок укладання необхідних для проходження практики і захисту звіту документів; здійснювати перевірку дотримання вимог програми практики, контроль виконання практикантами правил внутрішнього розпорядку і дисципліни на підприємстві.</p>
18. Мова викладання	Українська
19. Feedback курсу	Після проходження практики здобувачу вищої освіти пропонується Анкета, що містить питання щодо змістової частини, форм та методів організації проходження практики, а також передбачає висловлення вражень від проходження практики. Отримані відповіді допоможуть удосконалити організацію проведення та проходження практики.

20. Список рекомендованої навчальної літератури

Основна навчальна література:

1. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. – 260 с.
2. Данилюк М.О. Метошоп І.М., Войтків Л.С., Паневник Т.М., Буй Ю.В. Економічний аналіз: навч. посіб.ІФНТУНГ. Івано-Франківськ. 2018. 316 с.
3. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
4. Ключ Ю. І. Аналіз господарської діяльності : навч. посібник / Ю. І. Ключ, М. А. Мельнік, Г. В. Пчелинська, І. В. Тацій. — Сєвєродонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. — 440 с.
5. Методичні вказівки до проходження комплексної практики з фаху для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 „Менеджмент” першого (бакалаврського) освітнього рівня за ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» / Укладачі: Є. О. Снітко, А. М. Колосов, З. М. Шильнікова, Є. Є. Завгородня; ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» – Старобільськ. 2021.
6. Робоча програма ОК «Комплексна практики з фаху»
7. Силабус ОК «Комплексна практика з фаху»
8. Снітко Є. О. Менеджмент : підруч. для студ. ден. та заоч. форм навч. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 „Менеджмент» за освітньою програмою „Менеджмент організацій і адміністрування" / Є. О. Снітко, Є. Є. Завгородня; ДР «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка» – Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. – 281 с.

Додаткова навчальна література:

1. Аналіз господарської діяльності: практикум / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. – Львів: ЗУКЦ, 2017. – 148 с.
2. Гончаренко Н.Г. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підставі економічного аналізу господарської діяльності підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 30. С. 52-54.
3. Zbarsky V.K., Trusova N.V., Sokil O.H., Pochernina N.V., Hrytsaienko M.I. Social and Economic Determinants for the Development of Resource Potential of Small Forms of Agrarian Production in Ukraine. Industrial Engineering & Management Systems. Vol 19, No 1, March 2020, pp.133-142.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про проведення практики студентами вищих навчальних закладів України» від 08.04.1993 р. № 93.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
4. Положення про організацію та проведення практики студентів У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка зі змінами від 29.05.2020 р. http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/poloj_praktyka_june2021.pdf

Таблиця 1

Зміст та орієнтовний графік проходження комплексної практики з фаху

№ п/п	Види виконуваних робіт за програмою практики	Орієнтовний розподіл робочого часу
		Номер тижня
1.	Оформлення на практику: проходження інструктажу з техніки безпеки, одержання перепустки (в разі необхідності). Ознайомлення з підприємством. Надання характеристики підприємству (форма власності, статус підприємства за розміром; організаційно-правова форма; установчі документи (статут та ін.); ліцензія на право здійснення даного виду діяльності). Характеристика організації роботи підприємства (виконання завдань). Характеристика діяльності відділу персоналу (виконання завдань), відділу маркетингу (виконання завдань)	1
2.	Характеристика діяльності планово-фінансового відділу, планово-економічного відділу, організаційного відділу (виконання завдань).	2
3.	Характеристика діяльності відділу бухгалтерії. (виконання завдань). Аналіз управлінської діяльності підприємства (організації) (виконання завдань.)	3
4.	Розробка пропозицій щодо удосконалення управлінської діяльності підприємства (організації). Систематизація зібраних матеріалів і «формування» звіту.	4
5.	Надання оформленого звіту на кафедру, захист звіту.	Не пізніше 10 днів після завершення

	проходження практики
--	----------------------

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни